

Zahraničná cesta

Zamestnancovi vyslanému na zahraničnú pracovnú cestu patria nasledujúce **nárokové náhrady** :

- náhrada preukázaných cestovných výdavkov (§ 4 ods. 1 písm. a, § 7, § 15 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách),
- náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie (§ 4 ods. 1 písm. b zákona č. 283/2002 Z.z.),
- náhrada potrebných vedľajších výdavkov (§ 4 ods. 1 písm. d zákona č. 283/2002 Z.z.),
- poistenie liečebných nákladov v zahraničí (§ 11 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z.z.),
- povinné alebo odporúčané očkovanie (§ 11a zákona č. 283/2002 Z.z.),
- náhrada za cesty na návštevu rodiny (§ 12 zákona č. 283/2002 Z.z.),
- stravné (§ 13 zákona č. 283/2002 Z.z.).

Náhrada preukázaných cestovných výdavkov

Cestovné výdavky sú **výdavky zamestnanca, ktoré vynaložil v súvislosti s uskutočnenou zahraničnou pracovnou cestou na dopravu**, a to:

- výdavky za cestovné lístky,
- letenky,
- ležadlá,
- lôžka,
- taxi (pozor – v praxi sa často výdavok za taxi považuje nesprávne za potrebný vedľajších výdavok),
- miestna pravidelná verejnú dopravu.

Pri uznávaní cestovných výdavkov treba vždy vychádzať z toho, aký **spôsob a druh dopravy bol pred vyslaním zamestnanca na zahraničnú pracovnú cestu určený** zamestnávateľom v podmienkach tuzemskej pracovnej cesty.

Cestovné výdavky preukazuje zamestnanec dokladom z konkrétne určeného druhu a spôsobu dopravy. Všetky doklady z časového aj vecného hľadiska musia byť správne, t. j. doklady musia byť časovo a vecne v súlade s časom a miestom konania zahraničnej pracovnej cesty.

V prípade, že zamestnanec cestovné výdavky nepreukáže (napr. z dôvodu straty), **zamestnávateľ môže uznať tieto výdavky aj bez preukázania** (§ 35 ods.1 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách) - a to vo výške s prihliadnutím na spôsob dopravy, ktorý zamestnancovi určil v podmienkach zahraničnej pracovnej cesty.

Náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie

Zamestnanec má **nárok na preukázaný výdavok na ubytovanie**. Na ubytovanie nie sú zákonom o cestovných náhradách ustanovené žiadne limity a nemôže si ich určiť ani zamestnávateľ vo svojom vnútornom predpise. Zamestnanec má vždy nárok na preukázaný výdavok za ubytovanie.

Zamestnávateľ môže ovplyvniť sumu výdavku na ubytovanie iba tak, že zamestnancovi na zahraničnej pracovnej ceste ubytovanie zabezpečí. Zamestnanec je povinný ubytovať sa v ubytovacom zariadení, ktoré mu zamestnávateľ zabezpečil.

Zamestnávateľ tiež môže zamestnancovi určiť v podmienkach zahraničnej pracovnej cesty **spôsob ubytovania** (hotel do určitej kategórie, ubytovňa, penzión a pod.), nie však finančný limit na ubytovanie. Ak si zamestnanec nemôže takto určený spôsob ubytovania v konkrétnom mieste konania zahraničnej pracovnej ceste zabezpečiť, potom má nárok vždy na náhradu preukázateľného výdavku na ubytovanie na základe dokladu.

Výdavky za ubytovanie preukazuje zamestnanec dokladom v podobe hotelového účtu alebo účtu zo súkromného ubytovacieho zariadenia.

Zamestnávateľ má povinnosť vždy požadovať od zamestnanca predloženie dokladu za výdavky na ubytovanie a v prípade straty dokladu požadovať vystavenie náhradného dokladu. Ak sa nepodarí získať náhradný doklad o ubytovaní, zamestnávateľ môže uznať tento výdavok aj bez preukázania - (§ 35 ods.1 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách).

Náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov

Potrebné vedľajšie výdavky sú všetky ostatné výdavky, ktoré zamestnancovi **vzniknú v súvislosti s**:

- **plnením úloh na zahraničnej pracovnej ceste** (napr. poplatok za telefón, fax, poplatok za použitie internetu, vstupné na výstavu, veľtrh) alebo
- **podmienkami zahraničnej pracovnej cesty** (napr. poplatok za použitie garáže, poplatok za parkovanie, poplatok za výmenu šekov, poplatok za diaľnicu, tunel, kompu).

Rozsah týchto výdavkov nie je v zákone o cestovných náhradách vymedzený. Nevyhnutnosť a účelnosť vynaloženia konkrétnych výdavkov posudzuje zamestnávateľ.

V prípade, že zamestnanec potrebné vedľajšie výdavky nepreukáže (napr. z dôvodu straty), zamestnávateľ môže uznať tieto výdavky aj bez preukázania (§ 35 ods.1 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách).

Poistenie liečebných nákladov

Zamestnanec má **nárok na náhradu za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí** pri vyslaní na každú zahraničnú pracovnú cestu a to bez ohľadu na to, v akej krajine je vykonávaná (nie je podstatné, či je vykonávaná do krajiny Európskej únie alebo do ostatného sveta).

Táto náhrada sa vzťahuje výslovne len na **poistenie liečebných nákladov**. Nevzťahuje sa na celkové tzv. cestovné poistenie, v ktorom sú zahrnuté aj iné druhy poistenia.

V praxi sa poistenie liečebných nákladov môže vykonať rôznymi spôsobmi:

- zamestnanca poistí zamestnávateľ individuálne,
- zamestnávateľ môže uzatvoriť s poisťovňou hromadnú poisťovaciu zmluvu (uvedený spôsob je finančne výhodnejší v prípade, že zamestnávateľ často vysielá zamestnancov na zahraničné pracovné cesty),
- zamestnanec sa poistí sám (výdavkom je platba v príslušnej komerčnej poisťovni; preukazuje sa poisťkou, ktorú ako potvrdenie o uzavretej poisťnej zmluve vydáva poisťovňa poistenému).

Náhrada výdavkov za povinné očkovanie a odporúčané očkovanie

Zamestnanec má **nárok na náhradu výdavkov za povinné a odporúčané očkovanie** za týchto podmienok:

- pri zahraničných pracovných cestách, ktoré sú vykonávané do tropických oblastí alebo do inak zdravotne obtiažných oblastí a
- očkovanie do týchto oblastí je povinné alebo odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou alebo Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 11 ods.1 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách

Náhrada výdavkov za cesty na návštevu rodiny

Poskytovanie **náhrad výdavkov za cesty na návštevu rodiny** do miesta jej pobytu (prechodný pobyt alebo trvalý pobyt) alebo do iného dohodnutého miesta pobytu rodiny na území SR **závisí od písomnej dohody pred zahraničnou pracovnou cestou medzi zamestnávateľom a zamestnancom.**

Zamestnávateľ sa môže so zamestnancom pred zahraničnou pracovnou cestou písomne dohodnúť na poskytovaní napr.:

- všetkých náhrad vo výške a rozsahu ako pri zahraničnej pracovnej ceste alebo
- len niektorých náhrad (napr. cestovné výdavky, 50 % stravného, vreckové a pod.).

Rodina zamestnanca je jeho manžel, vlastné deti, osvojené deti, deti zverené zamestnancom do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu, vlastní rodičia, osvojiteľia, opatrovníci, pestúni, prípadne ďalšie osoby žijúce v domácnosti so zamestnancom, ak majú pobyt (trvalý pobyt alebo prechodný pobyt) na území Slovenskej republiky.

Stravné

Stravné sa pri zahraničnej pracovnej ceste poskytuje za každý kalendárny deň trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky v závislosti od času trvania v tomto dni.

Trvanie zahraničnej pracovnej cesty za každý kalendárny deň je rozdelené na tri časové pásma:

- do 6 hodín vrátane,
- nad 6 hodín až 12 hodín a
- nad 12 hodín.

Pri zahraničnej pracovnej ceste **nie je ustanovená dolná časová hranica pre vznik nároku na stravné**, tak ako pri tuzemskej pracovnej ceste.

Ak v rámci jedného kalendárneho dňa zamestnanec vykoná niekoľko zahraničných pracovných ciest, nárok na stravné sa posudzuje za každú pracovnú cestu samostatne. (§ 13 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách)

Pri každej zahraničnej pracovnej ceste má zamestnanec nárok na stravné **v eurách alebo v cudzej mene** bez ohľadu na dĺžku jej trvania. (§ 16 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách)

Výška stravného v eurách alebo v cudzej mene

Opatrenie Ministerstva financií SR č. 401/2012 Z. z., ktoré platí od 1. januára 2013, stanovuje základné sadzby stravného v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách.

Zamestnancovi patrí stravné vo výške:

- základnej sadzby stravného, ak zahraničná pracovná cesta mimo územia SR trvala v rámci kalendárneho dňa nad 12 hodín,
- 50 % zo základnej sadzby stravného, ak zahraničná pracovná cesta mimo územia SR trvala v rámci kalendárneho dňa od 6 hodín do 12 hodín vrátane,
- 25 % zo základnej sadzby stravného, ak zahraničná pracovná cesta mimo územia SR trvala v rámci kalendárneho dňa do 6 hodín vrátane.

Stravné a prechod cez viaceré krajiny v rámci kalendárneho dňa

V prípade prechodu cez viaceré krajiny v rámci kalendárneho dňa sa stravné v eurách alebo v cudzej mene za kalendárny deň trvania zahraničnej pracovnej cesty poskytne:

- v mene a výške stravného ustanoveného pre krajinu, v ktorej zamestnanec strávi v kalendárnom dni najviac hodín a v prípade
- ak zamestnanec strávi v kalendárnom dni rovnaký počet hodín vo viacerých krajinách, zamestnávateľ poskytne stravné v eurách alebo v cudzej mene, ktoré je pre zamestnanca výhodnejšie.

Zamestnávateľ pri poskytovaní stravného v eurách alebo v cudzej mene musí dodržať zásadu, že v rámci kalendárneho dňa a zahraničnej pracovnej cesty musí poskytnúť zamestnancovi stravné v eurách alebo v cudzej mene len **vo výške podľa konkrétneho časového pásma (link na bod vyššie stravné)**, t. j. bez ohľadu na to, v ktorých krajinách sa zdržiaval. (§ 13 ods. 5 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách)

Rozhodný čas pre prechod medzi krajinami

- **V prípade spôsobu cestnej alebo železničnej dopravy**
Za čas prechodu hraníc medzi jednotlivými krajinami na účely poskytovania stravného v eurách alebo v cudzej mene sa považuje reálny čas prechodu, ktorý je zamestnanec povinný vo vyúčtovaní náhrad uviesť.
- **V prípade leteckého spôsobu dopravy**
Za čas prechodu hraníc medzi jednotlivými krajinami na účely poskytovania stravného v eurách alebo v cudzej mene sa považuje čas odletu lietadla podľa letového poriadku z jednej krajiny do druhej za dodržania rozhodných časov.

(§ 16 Zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách)

Podmienky poskytovania stravného pre osobitnú skupinu zamestnancov

Zamestnávateľ môže so zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, dohodnúť:

- **iné podmienky poskytovania stravného** oproti zákonnej úprave (napr. podrobnejšie členiť časové pásma trvania zahraničnej pracovnej cesty a stanovenie stravného v novovymedzených časových pásmach, spočítať čas trvania viacerých zahraničných pracovných ciest v rámci kalendárneho dňa, určiť vzdialenostné okruhy výkonu práce na zahraničnej pracovnej ceste a pod.); za iné podmienky nemožno považovať prípad, že zamestnávateľ nebude napr. v nejakom časovom pásme stravné poskytovať vôbec,
- **nižšie sumy stravného** oproti zákonom garantovanej sume, najviac však o 5 %.

Dohoda medzi zamestnancom a zamestnávateľom musí byť obsiahnutá v pracovnej zmluve, v dohode o vykonaní práce, v dohode o pracovnej činnosti alebo v dohode o brigádnickej práci študentov.

Bezplatné zabezpečené stravovanie

Bezplatne zabezpečené stravovanie spĺňa tieto podmienky:

- zamestnanec na toto stravovanie nemôže mať výdavok,
- stravovanie musí byť poskytnuté zamestnancovi preukázaným spôsobom,
- nie je stanovená hodnota (cena) bezplatne zabezpečeného stravovania; ide o nepenažné plnenie

Zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu znamená zabezpečenie **troch hlavných jedál** počas zahraničnej pracovnej cesty a kalendárneho dňa, čo znamená raňajky, obed a večera.

Zamestnávateľ stravné zamestnancovi neposkytuje, ak má zamestnanec preukázateľne zabezpečené na zahraničnej pracovnej ceste bezplatné stravovanie v celom rozsahu.

Čiastočne zabezpečené bezplatné stravovanie znamená zabezpečenie **jedného alebo dvoch hlavných jedál** počas zahraničnej pracovnej cesty a kalendárneho dňa (napr. zabezpečenie len obeda, len večere, raňajok a obeda a pod.).

Zamestnávateľ nárokové stravné zamestnancovi **kráti**, ak má zamestnanec preukázateľne zabezpečené na zahraničnej pracovnej ceste čiastočné bezplatné stravovanie (napr. len obed ale v plnej výške).

Za zabezpečené stravovanie sa nepovažuje:

- poskytnutie obvyklého pohostenia (káva, obložený chliebik, obložená žemľa, minerálna voda a pod.) z dôvodu, že stravné slúži zamestnancovi na zabezpečenie si teplého jedla.

Zásady krátenia stravného

Stravné sa kráti o vypočítanú nominálnu hodnotu, ktorá sa vypočíta zo stravného pre časové pásmo nad 12 hodín.

- Za bezplatne zabezpečené raňajky o 25 %.
- Za bezplatne zabezpečený obed o 40 % .
- Za bezplatne zabezpečenú večeru o 35 %.

Ak má zamestnanec so zamestnávateľom **dohodnuté iné podmienky poskytovania stravného**, nominálna hodnota krátenia za raňajky, obed a večeru sa vypočíta z najvyššie dohodnutej sumy stravného medzi zamestnancom a zamestnávateľom.

Dôvody nekrátenia stravného

Zamestnancovi sa stravné v prípade bezplatne zabezpečeného jedla nekráti, **ak zamestnanec stravovanie nemohol využiť z nejakých vážnych a opodstatnených dôvodov**, ktoré nezavinil (napr. skorší odlet lietadla, plnenie úloh zamestnávateľa čase podávania bezplatného stravovania a pod.).

Ak zamestnanec z dôvodov, ktoré nezavinil zabezpečené jedlo, resp. poskytnuté raňajky nemohol prevziať, má právo tieto dôvody uviesť vo vyúčtovaní zahraničnej pracovnej cesty a oprávnený zamestnanec zamestnávateľa tento aspekt posúdi. (§ 13 ods. 9 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách)

Vylúčenie poskytovania stravného počas prerušenia zahraničnej pracovnej cesty

Zamestnanec nemá nárok na stravné počas:

- dohodnutého prerušenia zahraničnej pracovnej cesty na žiadosť zamestnanca v období pred začiatkom výkonu práce na pracovnej ceste alebo v období po skončení výkonu práce na pracovnej ceste,
- prerušenia zahraničnej pracovnej cesty z dôvodu návštevy rodiny.

(§ 13 ods. 10 Zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách)

Rozsah nenárokových náhrad

Zamestnancovi pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu zamestnávateľ môže poskytnúť tieto **nenárokové náhrady**:

- iné a vyššie náhrady,
- iné druhy komerčného poistenia (§ 11 ods. 2 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách),
- vreckové (§ 14 zákona č. 283/2002 Z.z.).

Iné a vyššie náhrady môžu podľa (§ 9 zákona č. 283/2002 Z.z.) aplikovať len zamestnávateľa, ktorí odmeňujú zamestnancov podľa Zákonníka práce.

Iné druhy komerčného poistenia

Zamestnávateľ môže zamestnancovi vyslanému na zahraničnú pracovnú cestu poskytnúť okrem nárokovej náhrady „poistenie nevyhnutných liečebných nákladov“ aj **iné druhy komerčného poistenia** napr.:

- poistenie batožiny,
- poistenie za úraz,
- poistenie za spôsobenú škodu,
- poistenie straty dokladov,
- poistenie meškania batožiny a letu,

- poistenie storno poplatku a pod.

(§ 11 ods. 2 Zákona č. 283/2002 Z.z.)

Vreckové

Zamestnávateľ môže podľa (§ 14 zákona č. 283/2002 Z.z.) popri nárokovej náhrade preukázaných potrebných vedľajších výdavkov pri zahraničnej pracovnej ceste poskytnúť zamestnancovi **na krytie ťažko dokladovateľných potrebných vedľajších výdavkov** aj vreckové.

Vreckové môže byť poskytnuté **do výšky 40 % stravného**, ktoré je stanovené v (§ 13 ods. 4 Zákona č. 283/2002 Z.z.).

O poskytovaní vreckového rozhoduje zamestnávateľ, pričom rozhoduje aj o výške vreckového.

V rámci jedného zamestnávateľa sa môže vreckové poskytovať **v rozdielnej výške pre rôznych zamestnancov alebo pre skupiny zamestnancov**, ak je na rozdielnu výšku oprávnený dôvod (zásada rovnakého zaobchádzania). Zamestnávateľ môže aj v rámci jednej pracovnej cesty priznať účastníkom tejto cesty rôznu výšku vreckového.

Tak isto môže byť stanovená **iná výška vreckového pre jednotlivé časové pásma, pre jednotlivé krajiny**.

Vreckové sa vždy vypočíta zo stravného:

- pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá trvá mimo územia SR nad 12 hodín sa vreckové počíta vždy zo základnej sadzby stravného
- pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá trvá mimo územia SR nad 6 hodín až 12 hodín sa vreckové počíta vždy z výšky 50 % zo základnej sadzby stravného
- pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá trvá mimo územia SR do 6 hodín vrátane, sa vreckové počíta vždy z výšky 25 % zo základnej sadzby stravného.

Výpočet vreckového sa teda neviaže na skutočne poskytnuté stravné zamestnancovi.

Legislatíva

- [Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov](#)
- [Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 401/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách](#)
- [Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 143/2019 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách](#)
- [Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 176/2019 Z. z. o sumách stravného](#)

Správca obsahu a technický prevádzkovateľ web sídla: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Špitálska 4,6,8 Bratislava 816 43 | Tel.:+421 2 2046 0000 | web@employment.gov.sk | [Informácie o web sídle](#)